

RAT "Estonia" kunstinõukogu koosolek

24.märtsil 1961.a.

Koosõlekust võtsid osa: sm-d H a m m e r, R a u d s e p p,
M ä g i, L a u t e r, P l e e s,
T a r g a m a, T a m a r k i n,
J ä r v i, S. O t s, R a u d m ä e,
L u n d, G o l d s c h m i d t.

Päevakord: G. Verdi ooper "M a s k i b a l l" arutelu.

1.

Sm. H a m m e r - Palun, kes soovib sõna?

Sm. T a m a r k i n - Ma kahjuks ei saanud eilset proovi näha.

Tundub, et iide väljatoomine on õige ja osatäitjate osade lahtimõtestamine on ka õige. Väline kujundus mõnevõrra lämmatab, hakkab korduma. Saan aru, et see on tugevate kontrastide ooper. I ♣ pildis võiks olla rohkem valgust. Kuna hiljem läheb süngemaks. I ♣ pildi valgus tõstaks kontrastsust. Ballistseen võiks olla natuke säravam tooniga. K r u m m on liiga noor, hiljem lausa poisikeseli - see on soengu ja grimmi küsimus. See probleem on ka nõia puhul. Ta on liiga ilus.

O s a t ä i t j a t e s t: K r u m m röömustab väga. Probleem on orkestri ja solistide vahekorras. Orkestrit peab natuke maha võtma, lämmatab soliste. Avamäng on viimistlemata, pinge cresc. ei tule vee välja. O t s on tunnetanud seda osa hästi. Teiste jäävad need tunnete muutused väliseks. T a u t s i l

läks tekst kaduma. Vandenõulastele anda junnõu|sala-
pärast, kohati seda on.

Põhiline probleem on väline kujundus - natuke
rõhub. Idee on õigesti antud. On õige, et M ä g i
on teinud "Maskiballi" nii nagu Verdi teda on mõel-
nud.

Sm. L a u t e r - Dekoratiivne lahendus - liiga massiivne. Sm.
R e n t e r arvas, et need dekoratsioonid ~~on~~^{on} laval
~~ainult~~ ainult vihje, aga praegu nad muutuvad rõhuvaks.
Võib-olla saaks neid valgusega tagasi tõmmata.
K r u m m i tulek I-vaatuses rõõmustab, pärast
muutub ta liiga poisiklikuks, mitte ainult poisik-
likuks vaid maapoisiks. I-vaatuse kostüümid on kõik
kombineeritud vanadest, sellepärast ei saa anda
rohket valgust. Amelia ei reageeri Gustavi surma
juures.

Sm. P l e e s - Segavad pealund Võllamäel. Kui on võllapuud ja
sealt ripuvad nõõrid, siis arvan, et nendest aitab.
Ulrike pildis on ka need pealund.

Sm. R e n t e r - Need on mõeldud maskid.

Sm. G o l d s c h m i d t - See on hea, et lava on tehtud astmeline
koor pääseb nii väga hästi mõjule. Orkester kõlab
hästi. Koor laulab väga hästi. Piccolo püüab mängida
üle - peaks maha võtma. Jättis hea mulje O t s -
kabineto pildis forseeris üle. K r u m m meeldis.

Sm. R a u d m ä e - René tuba - vandeseltslaste koht - kus antakse
vandeseltslastele ballile kutse, ei tohiks S e p p
nii väga lahkelt naeratada, ta peaks olema tõsine.

Sm R a u d s e p p - Need on tööproovid. - saavutustest üksikute
näitlejate juures on veel vara rääkida. Tahaksin
öelda, et mõningate näitlejate juures on teatav
rutiin näit. G u r j e v, mis mind ei rahulda.

K ü l v a n d i juures on seda varem ka olnud aga selles lavastuses on ta suutnud seda vältida. O t s ja K u u s i k - O t s a näitlemiskunst rõõmustas aga vokaalpartii on tema häälele raske. Dramaatilistes kohtades ta forseerib, mis häirib. Kui dinktsiooni viia niikaugele, kui on seda teinud G. O t s, siis kaob ära ooperikunst. K u u s i k vokaalselt sobib, mõned rütmilised kohad häirivad. Aariates ta lubab endale vabadusi, mis häirib. Vandeseltslastest - R a u k a s - ei ole võimeline rütmiliselt laulma. Vandeseltslaste ansambel ei laula rütmiliselt, seda viga tuleb parandada. Üldiselt lavastus jätab oodatust parema mulje. R e n t e r i l ja M ä g i l on välja kujunenud oma stiil, kartsin et see selles lavastuses mõjub kordamisena, selle kartuse hajutas täna nähtu. Mul on probleem mida ei oska ise seletada - kas "Maskiballis" parkett - pörand, "Tsaari mõrsjas" - punane tee mis läheb antud lavastuses kõik vaatused on õige või mitte?

Sm T a m a r k i n - Ooperis on põhiline muusika, muusika räägib ise enda eest.

Sm. M ä g i - Meie seisukoht sm. R e n t e r i g a on, et lavastust mitte anda ilma ideeta.

G. Verdi ei kirjutanud "Maskiballi" mitte selleks, et 15.min. ooperi lõpus anda maskiball, ta näitab tolleaegset elu maskiballina. Rene on seal ainuke siiras inimene. Võtsime selle pörand, kus inimesed viivad edasi oma maskiballi. See on Verdi loomingus enam lõpetatud teos, see on teatraalse vormi ooper, on üleshitatud muusikalistele kontrastidele ja nii püüdsime meilegi seda edasi anda. Vormilisest küljest

tahtsime anda nii, et need detailid, mis laval on hajuksid sametisel põhjal, meil aga puudub sametine põhi ja lava suurus, mis jätaks selle mulje.

K ü l v a n d on siiani olnud meil laulja, kes on vähe saanud teha osi iseseisvalt. Tal pole oma nägu, tal pole isikupära. Tal oli osa kõige enne valmis muusikaliselt. K ü l v a n d suutis end siiski leida ja kui tal praegu läbielamine ei ole veel küllaldane, siis on tal ikkagi olemas sisemine intensiivsus. G u r j e v i l on tegemist vokaaliga, sellepärast on ta rutiinis, sellest osast oleks võinud luua suurepärase karakteri. K r u m m on väga tore sellepärast, et tal on alati probleemid, muidugi on tal puudujääke näitlejameisterlikkuses. Ta püüab väga. Näitleja instinkt on tal olemas. O t s a l on näitlejana huvitavad momendid. S m . J ä r v i g a mulle meeldib töötada, kuna ta nõuab suurt täpsust, mul on ainult väike palve s m . Järville, et ta tajuks seda kus on vaja anda musitseerimise vabadust. Näitlejad on seadnud endale ülesandeks vaadata ainult dirigendi keppi, neil ei ole musitseerimist. Kas ma loen ette kava?

S m . M ä g i loeb ette kava sissejuhatuse viimase lõigu.

S. T a m a r k i n - Idee suhtes on M ä g i l õigus, see idee siin on väga üldinimlik. Kas see annab õiguse allteksti rõhutamiseks? Muusikas on alltekst. Mäng ja muusika on põhiline.

S m L a u t e r - Renter on kunstnik, kes meeldib, aga seekord ta ei osanud kõiki õigesti ettenäha. Mis ütleb see idee - kas see on paljastus sellele ajale?

Sm Hammer - Me võime minna lakoonilisuse teed, aga ta peab olema realistlikul pinnal. Dekoratsioonipeab aitama lavastuse ideed välja tuua. Me teame, et meil on suur ooperi pöud, sellepärast oleme rõõmsad, et see ooper on põhiliselt õnnestunud. Verdi seisukohalt ma arvan, on sõpruse ja õigluse idee õige seisukoht. Orkester on tublisti tööd teinud. S. J ä r v i on ansambliliset palju tööd teinud. Ei ole räägitud tantsudest ja liikumisest. Kas see on lihtsalt liikumine? Pörand on väga kõikuv. Lühtrid kõiguvad. Kunstinõuk. on selle etenduse kiitnud heaks.

O t s u s: Esietenduse koosseis:

Gustav III ..... V. G u r j e v
René ..... T. K u u s i k
Amelia ..... A. K ü l v a n d
Oskar ..... V. N e l u s
Horn ..... A. P ä r n
R i b b i n g ..... A. S e p p
Ulrike ..... O. L u n d.